

EUROPEAN COURT OF HUMAN RIGHTS
COUR EUROPÉENNE DES DROITS DE L'HOMME

DRUGO ODJELJENJE

PREDMET ARČON I DRUGI PROTIV CRNE GORE

(Predstavka br. 15495/10)

PRESUDA

STRAZBUR

3. april 2018. godine

Ova presuda je konačna ali može biti predmet redakcijske izmjene.

U predmetu Arčon i drugi protiv Crne Gore,

Evropski sud za ljudska prava (Drugo odjeljenje), na zasjedanju Komiteta u sastavu:

Ledi Bianku, *predsjednik*,

Nebojša Vučinić,

Jon Fridrik Kjølbro, *sudije*,

i Hasan Bakirci, *zamjenik registrara Odjeljenja*,

Nakon vijećanja na sjednici zatvorenoj za javnost održanoj 13. marta 2018. godine,

Donosi sledeću presudu koja je usvojena tog dana:

POSTUPAK

1. Predmet je pokrenut predstavkom (br. 15495/10) koju je protiv Crne Gore, na osnovu člana 34 Konvencije za zaštitu ljudskih prava i osnovnih ljudskih sloboda (u daljem tekstu: "Konvencija") podnijelo šesnaest podnosilaca predstavke 15. marta 2010. godine. Njihovi bliži lični podaci su dati u prilogu uz ovu presudu.

2. Sve podnosiocce predstavke je u početku zastupala g-đa L. Božović, koju je kasnije zamijenio g-din Ž. Braletić, advokat iz Podgorice. Vladu Crne Gore (u daljem tekstu: "Vlada") je zastupala njihova zastupnica, g-đa V. Pavličić.

3. Dana 3. decembra 2014. godine, žalbe u vezi dužine trajanja postupka su komunicirane Vladi, a ostatak predstavke je proglašen neprihvatljivim na osnovu Pravila 54 stav 3 Poslovnika Suda.

ČINJENICE**OKOLNOSTI PREDMETA**

4. U relevantnom periodu, svi podnosioci predstavke su bili zaposleni u firmi Kombinat aluminijuma Podgorica.

5. Dana 4. novembra 2003. godine, 5. novembra 2003. godine i 28. januara 2004. godine podnosioci predstavke su podnijeli pojedinačne građanske tužbe protiv njihovog poslodavca Osnovnom sudu u Podgorici, tražeći isplatu razlika između plata koje su primali i onih koje su im navodno pripadale na osnovu Kolektivnog ugovora o radu.

6. Dana 7. marta 2009. godine prvostepeni sud u Podgorici je objedinio i odbio predmete podnosilaca predstavke.

7. Dana 26. marta 2009. godine podnosioci predstavke su podnijeli žalbu Višem sudu u Podgorici. Dana 25. septembra 2009. godine Viši sud je potvrdio odluku prvostepenog suda.

PRAVO

I. NAVODNA POVREDA ČLANA 6 STAV 1 KONVENCIJE

8. Podnosioci predstavke su se žalili da dužina trajanja postupka nije bila u skladu sa zahtjevom “razumnog vremena” sadržanim u članu 6 stav 1 Konvencije, koji glasi kako slijedi:

“Prilikom odlučivanja o njegovim pravima i obavezama..., svako ima pravo na ... raspravu u razumnom roku pred ... sudom ...”

A. Prihvatljivost

9. Vlada je tvrdila da podnosioci predstavke nijesu iscrpili dostupne domaće pravne lijekove. Konkretno, tvrdili su da podnosioci predstavke nijesu iskoristili kontrolni zahtjev.

10. Podnosioci predstavke su osporili ovaj argument.

11. Sud je već utvrdio da, u vrijeme kada je predstavka podnijeta, nije bilo djelotvornih pravnih lijekova u vezi žalbi zbog dužine trajanja postupka: kontrolni zahtjev je postao djelotvoran od 3. marta 2013. godine (vidjeti *Vukelić protiv Crne Gore*, br. 58258/09, stav 85, 4. jun 2013. godine), tužba za pravično zadovoljenje je postala djelotvorna od 18. oktobra 2016. godine (vidjeti *Vučeljić protiv Crne Gore* (odl.) br. 59129/15, stav 30, 18. oktobar 2016. godine) dok je ustavna žalba postala djelotvorna od 20. marta 2015. godine (vidjeti *Siništaj i drugi protiv Crne Gore*, br. 1451/10 i 2 dr., stav 123, 24. novembar 2015. godine i *Vučeljić protiv Crne Gore* (odl.), gore citirana, stav 31). U smislu gore navedenog, Sud ne može postupiti drugačije, nego da odbaci prigovore Vlade u tom smislu.

12. Sud zaključuje da žalbe podnosilaca predstavke nijesu očigledno neosnovane u smislu člana 35 stav 3 (a) Konvencije. Stoga moraju biti proglašene prihvatljivim.

B. Osnovanost

13. Podnosioci predstavke su potvrdili njihove žalbe.

14. Vlada je tvrdila da nije bilo povrede člana 6 stav 1 Konvencije.

15. Sud primjećuje da je poredmetni postupak trajao od 4. novembra 2003. godine do 25. septembra 2009. godine. Ipak, Sud može samo da ispituje period od 4. novembra 2003. godine kada je Konvencija stupila na

snagu u odnosu na Crnu Goru do 25. septembra 2009. godine kada je donijeta odluka Višeg suda, što je period od više od pet i po godina na dva nivoa nadležnosti.

16. Sud ponavlja da razumnost dužine trajanja postupka mora biti procijenjena u svjetlu okolnosti predmeta i u odnosu na sledeće kriterijume: kompleksnost predmeta, ponašanje podnosioca predstavke i relevantnih državnih organa kao i što je bilo za podnosioca predstavke pitanje u sporu (vidjeti, među mnogim drugim izvorima, *Frydlender protiv Francuske* [VV], br. 30979/96, stav 43, ECHR 2000-VII). Pored toga, u predmetima koji se tiču radnih sporova, Sud ponavlja da je neophodna posebna marljivost (*Ruotolo protiv Italije*, presuda od 27. februara 1992. godine, Serija A, br. 230-D, str. 39, stav 17).

17. Sud je često utvrđivao povredu člana 6 stav 1 Konvencije u predmetima koji pokreću pitanja slična onima u konkretnom predmetu (vidjeti *Frydlender*, gore citirana).

18. Nakon ispitivanja svog materijala koji se našao pred njim, Sud smatra da Vlada nije iznijela bilo kakve činjenice ili argumente koje bi Sud mogle ubijediti da donese drugačiji zaključak u konkretnom predmetu. Uzimajući u obzir sudsku praksu na ovu temu (vidjeti *Stanković protiv Srbije*, br. 29907/05, stav 35, 16. decembar 2008. godine), Sud smatra da je u konkretnom predmetu dužina trajanja postupka od pet i po godina na dva nivoa nadležnosti bila prekomjerna i da nije ispunila zahtjev "razumnog vremena".

19. Na osnovu toga, bilo je povrede člana 6 stav 1.

II. PRIMJENA ČLANA 41 KONVENCIJE

20. Član 41 Konvencije predviđa:

"Kada Sud utvrdi prekršaj Konvencije ili Protokola uz nju, a unutrašnje pravo Visoke strane ugovornice u pitanju omogućava samo djelimičnu odštetu, Sud će, ako je to potrebno, pružiti pravično zadovoljenje oštećenoj strani."

A. Šteta

21. Kada je u pitanju materijalna šteta, podnosioci predstavke su tražili da Vlada isplati iznos tražen u njihovim zahtjevima za naknadu pred domaćim sudovima. Dalje su tražili po 5.000,00 eura na ime nematerijalne štete.

22. Vlada je osporila ove zahtjeve.

23. Sud ne primjećuje uzročnu vezu između utvrđene povrede i navodne materijalne štete; stoga odbacuje ove zahtjeve. Ipak, dodjeljuje svakom podnosiocu predstavke po 1.500,00 eura na ime nematerijalne štete.

B. Troškovi i izdaci

24. Podnosioci predstavke su tražili 53.200,00 eura za troškove i izdatke nastale pred domaćim sudovima i 19.287,44 eura za troškove i izdatke nastale pred Sudom.

25. Vlada je osporila ove zahtjeve.

26. Nakon razmatranja dokumentacije koju je posjedovao, Sud smatra razumnim da dodijeli podnosiocima predstavke, skupa, iznos od 500,00 eura kojim se pokrivaju troškovi i izdaci za postupak pred Sudom.

C. Kamata

27. Sud smatra da je primjereno da kamatna stopa bude zasnovana na najnižoj kamatnoj stopi Evropske centralne banke uz dodatak od tri procenta poena.

SA OVIH RAZLOGA, SUD, JEDNOGLASNO,

1. *Proglašava* predstavku prihvatljivom;
2. *Utvrdjuje* da je bilo povrede člana 6 stav 1 Konvencije;
3. *Utvrdjuje*
 - (a) da tužena država treba da plati, u roku od tri mjeseca, sledeće iznose:
 - (i) 1.500,00 eura svakom podnosiocu predstavke (hiljadu i pet stotina eura), uvećano za bilo koje poreze koji se mogu naplatiti, na ime nematerijalne štete;
 - (ii) 500,00 eura ukupno (pet stotina eura), uvećano za bilo koje poreze koji se mogu naplatiti, na ime troškova postupka;
 - (b) da će se od dana isteka gore pomenuta tri mjeseca do dana isplate obračunavati kamata koja je jednaka najnižoj kamatnoj stopi Evropske centralne banke uz dodatak od tri procenta poena;
4. *Odbacuje* ostatak zahtjeva podnosioca predstavke za pravičnim zadovoljenjem.

Sačinjeno na engleskom jeziku, u pismenoj formi, 3. aprila 2018. godine
na osnovu Pravila 77 stav 2 i 3 Poslovnika Suda.

Hasan Bakırcı
zamjenik registrara

Ledi Bianku
predsjednik

PRILOG

Br.	Ime i prezime	Datum rođenja	Mjesto prebivališta	Državljanstvo
1.	Vlado ARČON	18/02/1960	Podgorica	Crnogorsko
2.	Mileva DŽAKOVIĆ	13/07/1951	Podgorica	Crnogorsko
3.	Čedomir GARDAŠEVIĆ	30/12/1948	Podgorica	Crnogorsko
4.	Džavid DELJANIN	24/06/1954	Podgorica	Crnogorsko
5.	Dragan PEJOVIĆ	17/12/1964	Podgorica	Crnogorsko
6.	Milenko RADENOVIĆ	16/11/1940	Podgorica	Crnogorsko
7.	Sofija LJUCA	01/03/1958	Podgorica	Crnogorsko
8.	Stojka ŠAKOVIĆ	13/12/1951	Podgorica	Crnogorsko
9.	Milivoje BRNOVIĆ	03/01/1959	Podgorica	Crnogorsko
10.	Dragica LORIS	24/09/1953	Podgorica	Crnogorsko
11.	Angelina ĐURKOVIĆ	10/08/1953	Podgorica	Crnogorsko
12.	Tatjana SEKULIĆ	14/10/1970	Danilovgrad	Crnogorsko
13.	Božidarka MILOVIĆ	10/04/1956	Podgorica	Crnogorsko
14.	Marta OTAŠEVIĆ	18/02/1962	Podgorica	Crnogorsko
15.	Ljubinka ŠULEIĆ	15/08/1954	Podgorica	Srbijansko
16.	Milijana NIKOLIĆ	25/04/1955	Podgorica	Crnogorsko